

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 221. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381308226304.pdf> (tilgået 25. juni 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

huægehors] dette Ord kendes kun fra Visitatsbogs-Haandskriftet og fra Bogen om Drukkenskab, hvor det skrives *Hueghorss* (se Bind IV. 210 L. 2); at vi ikke blot har Ordet i 222 Haandskriftet, men ogsaa i et af Palladius udgivet Tryk er af megen Værdi, idet man da kan se helt bort fra den Mulighed, at Ordet i dets overleverede Form kunde skyldes Skrive- eller Læsefejl i Hs.'et. *Huægehors*, *Hueghorss* maa være sammensat af Verbet *hvege*, "gaa uroligt omkring", "vakle fra den ene Side til den anden", ogsaa "stadig være paa Vandring" (Kalk. II.315, Feilb. I.695, VSO., Molb. Ordb. etc.; jfr. nuv. Rigsspr. *vægelsindet*) og *hors* "Hest". Da denne "Rokkehest" eller "Vandrehest" forekommer sammen med Hvidebjørnen og Julebukken, er det rimeligt at søge Forklaring til den blandt Juleoptogets Figurer, hvad ogsaa allerede A. C. L. Heiberg og Grundtvig har været paa Veje til; Heiberg forklarer Ordet som Forklædning i Lege om Julen (H 213), og Grundtvig skriver, at det er Navn paa en ukendt Juleleg og maa betyde "Rokkehest", "Gyngehest". De senere Tolkninger er blevet herved (R 163, T 164, Kalk. II. 315, Troels Lund, Dagl. Liv, III. Folkeudg. VII.73, Carl S. Petersens Udg. af Bogen om Drukkenskab, 1907, 66)1. Man kan dog komme Betydningen adskilligt nærmere. Ser vi paa Figurerne fra Juleoptogene i de germanske Lande, vil man stadig træffe tre Dyr: Hesten, Bjørnen og Bukken - altsaa netop de tre, som Palladius nævner i sin Oprensning. Fra Danmark er Hesteforklædninger bevaret i en Beretning om et Bryllupsoptog i Ravnkilde ved Arden, hvorom det hedder: en ridende kom ind, Hesten var to Karle med Rumperne mod hinanden, sammenbundne om Livet og tilhyllede med Dækkener, og Rytteren sad imellem dem (Feilb. Ordb. IV. 212b, jfr. Tang Kristensen, Jysk almueliv, Tillægsbind I.IV. 59, Nr. 183). Denne Beskrivelse svarer ganske til Skildringer af Hesterytteren i Juleoptog i Tyskland og England; snart dannes Hesten af et Par Karle, der vender Bagen mod hinanden, snart af 3-4 Karle, der staar bag hinanden, idet hver lægger sine Hænder paa den foranstaaendes Skuldre, men Hesten kan ogsaa indskrænkes til en lang Stang med et Hestehoved - en stor Kæphest. Saavel Hest som Rytter er altid tilhyllet. I Tyskland er det Rytteren, der har Navn: *der Schimmelretter*, i England er det - som hos Palladius - Hesten: *Hobby horse*, *Hoodening-Horse* (se Feilb. Jul, II.201 flg., 236 flg. samt de fyldige Henviisninger S. 373 f.; om Hoodening-Horse se "Discovery", II (1921) 142). Beretningen fra Ravnkilde viser altsaa, at vi ogsaa i Danmark har haft en